

Rotunda ztracená po tři století

Název emise: Rotunda sv. Václava v Praze

Den vydání: 21. září 2022

Hodnoty:

„B“ (=19 Kč ke dni vydání); č. 1176 - Gryf

„B“ (=19 Kč ke dni vydání); č. 1177 - Lev

Rozměr známkových obrazů: 33 x 33 mm

Výtvarný návrh: Otakar Karlas

Druh tisku: OF; **Tisk:** Hradištko, sro.

Tisková forma: 2x PL (6x 5 známek - soutisk 15 + 15 známek střídavě po sloupcích 5 známek)

Náklad: po 300.000 známek

FDC: digitální tisk; **Tisk:** Hradištko, sro.

Náklad: 2.600 sérií

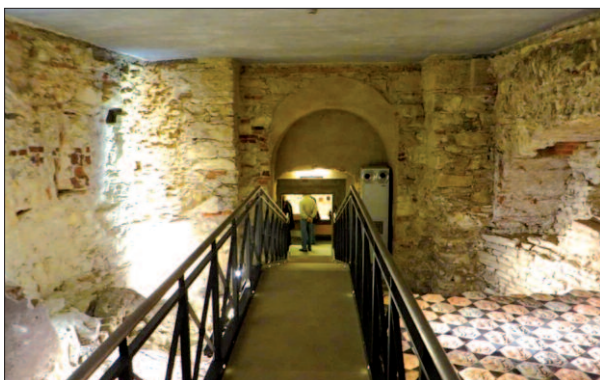
Praha je kouzelné město s mnoha architektonickými památkami. Většina z nich se nachází v jejích historických částech, na Hradčanech, Malé Straně, Starém Městě a Vyšehradě. Vedle těch zjevných, jimž vévodí Hradčany, jsou tu ale i památky skryté, a dokonce i pozapomenuté a nově dosud neobjevené. K takovým donedávna patřila i bájná rotunda sv. Václava, o níž legenda praví, že měla vzniknout v horní části dnešního Malostranského náměstí, na místě, kde se zastavil povoz s mrtvým tělem svatého Václava. ¹⁾ Zvířata, která jej táhla, se prý nehnula z místa, dokud nebyli z nedalekého vězení osvobozeni nevinní lidé. Později rotunda sloužila jako pohřební kaple u kostela sv. Mikuláše. Počátkem 17. století byla barokně přestavěna a sloužila jako malostranský farní kostel. Zanedlouho však byla pobořena, když uprostřed Malostranského náměstí započala výstavba nového komplexu budov a na místě rotundy byl vystavěn barokní kostel svatého Václava, který však sloužil svému účelu jen něco přes devadesát let. Zbytky zaniklé rotundy zůstaly v základech barokních domů.

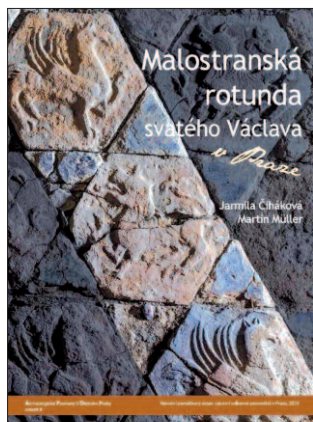
Profesního domu Tovaryšstva Ježíšova, narazili dělníci na neznámé bloky zdiva, o nichž se domnívali, že jde o barokní sklepy. Ukázalo se však, že k nim nevede žádný vchod a musí tedy jít o kryptu. Mezi jejími zdmi se nalézaly části kruhového románského zdiva, o nichž archeologové zjistili, že jde o zbytky bájné rotundy, po tři poslední století považované za navždy ztracenou.

V té byl objeven zbytek původní románské podlahy tvořený 74 dlaždicemi tří tvarů, tedy nejstaršího typu českých středověkých terakotových podlah. Objevena byla i část kruhu z plochých opukových kamenů, pocházejícího z 10. století; jeho význam není zatím znám.

O deset let později proběhla rekonstrukce rotundy, která pak byla při výjimečných událostech zpřístupněna veřejnosti. Projekt konzervace zbytků rotundy a její představení veřejnosti získaly několik významných ocenění.

Objevená keramická dlažba z 11. století rotundu – jednu z nejstarších církevních staveb v Praze – řadí mezi nejvýznamnější památky románského umění ve střední a východní Evropě. O tomto významném archeologickém objevu vyšla dokonce monografie na jejímž titulu jsou ony slavné dlaždice vyobrazeny.

Bývalý barokní kostel sv. Václava na místě rotundy.

Objekty pak sloužily různým účelům, nyní je už delší dobu užívá Matematicko-fyzikální fakulta University Karlovy. Před necelými dvaceti lety, při rekonstrukci tzv.

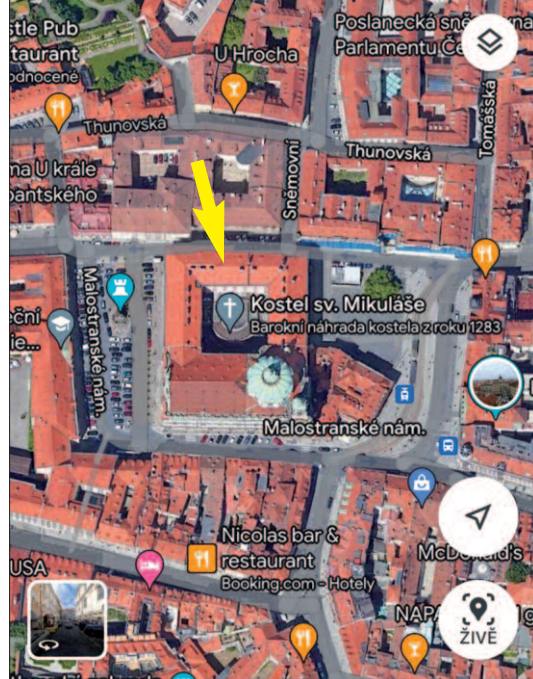
¹⁾ K tomu mělo dojít 4. března roku 932, později se historické příklonili k datu o šest let pozdějšímu

Návštěvníci rotundy si mohou prohlédnout i repliku původní podlahy.

Rotundě a dochované části její podlahy je věnována nová emise, na jejichž známkách jsou vyobrazeny dvě ze tří objevných dlaždic. V kresebné výzdobě FDC je vyobrazena odhadovaná původní podoba rotundy a naznačen způsob její výstavby. Razítko je pro obě obálky společné, s půdorysem stavby.

Z hlediska výtvarného a typografického jde o dobrou práci, odvedenou autorem návrhu výtvarné podoby i tiskárnou. Z hlediska emisního si však musím povzdechnout (a to zdaleka ne poprvé!), že vydavatel našich známek, ministerstvo průmyslu a obchodu, přesněji jeho komise tvořící návrh emisního plánu, si opět pleče poukázky na poštovní služby s učebnicí dějepisu, což je z ekonomického hlediska ke škodě České pošty, která přípravu, výrobu a distribuci nové emise musí platit, aniž by se dočkala nějakého většího ekonomického efektu. Ruku na srdce – koho totiž na známkách takové téma zajímá? Když už má být naplňován státně propagační účel vydávaných známek, mělo by se to provádět pro veřejnost atraktivnějším způsobem.

Jiná věc samozřejmě je, že se v srdci Prahy nachází dlouho ztracená a nyní opět objevená a zrekonstruovaná významná památka na naši minulost, kterou jsme z neznalosti dosud nevnímavě měli. Až se tedy vypravíte na procházku po Malé Straně, třeba cestou na Hrad, než vyкроčíte do Nerudovy ulice, zastavte se na chvíli na rohu toho velkého bloku budov v jeho středu, tedy v místě, kde se kdysi měl zastavit povoz s tělem svatého Václava a kde se nyní kdesi v podzemí nacházejí zbytky tři sta let ztracené bájné rotundy, připomenuté novou emisí. FB

